

เตรียมตัวไม่ทัน/ไม่ทันเตรียมตัว

กลางเดือนพฤศจิกายน 2553 ขณะที่ทุกองคาพยพของเกาหลีใต้กำลังหน้าบานอยู่กับการเป็นเจ้าภาพการประชุม G20 และหนังสือพิมพ์รายวันหนาเตอะไปด้วยเซกซ์พีเอชที่กล่าวถึงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเกาหลีใต้นั้น Bernard Rowan หัวหน้าภาควิชาปรัชญาประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐชิคาโก ก็ตีพิมพ์บทความสั้นๆ เรื่อง What can developing nations learn from Korea?

บทความชิ้นนี้เหมือนกับการอธิบายที่กระชับยิ่งถึงเบื้องหลังอาการหน้าบานนั้น เขาเห็นว่าสถานะปัจจุบันของเกาหลีใต้คือการเป็นแบรนต์สำคัญของโลก ประชาชนต่างกำลังเริงสำราญอยู่กับมาตรฐานของชีวิตที่สูงขึ้นๆ สิ่งนี้เป็นผลของการพัฒนาที่ยั่งยืน เทคโนโลยีสีเขียว ประชาธิปไตย (ในกติกา) และความเท่าเทียมทางเพศ

เบอร์นาร์ต เสนอรากเหง้าของความสำเร็จของเกาหลีใต้วามาจาก “เทคโนโลยีของการพัฒนา” (Technologies of development) 4 ประการด้วยกัน คือ

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ
- 2) การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและแท้จริง
- 3) ระบบการเมืองที่ประชาชนสามารถควบคุมกองทัพได้ (ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งใหญ่ในช่วงทศวรรษที่ 1970 และ 1980 ที่นักวิชาการไทยจำนวนหนึ่งนำบทเรียนนี้มาเปรียบเทียบกับการเมืองไทยปัจจุบัน)
- 4) ความเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา และความเป็นเลิศ

น่าสนใจว่า แม้แต่ในสมัยประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ที่ได้ชื่อว่าเป็น “จอมเผด็จการ” (ทำนองเดียวกับจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์) แต่ก็ปรากฏหลักฐานว่าในสมัยนี้เองที่แผนการพัฒนาประเทศถูกประธานาธิบดีปักวางไว้อย่างรัดกุม ทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้การสื่อสาร-คมนาคมของเกาหลีสะดวกสบายอย่างทุกวันนี้ จนถึงการพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอิสระ และมีส่วนร่วมในนโยบายการพัฒนา

แม้แต่นโยบาย “ทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้า” ที่เราและชาวโลกกลายเป็นลูกค้เกาหลีใต้อยู่ในปัจจุบันก็เป็นผลมาจากการมองเห็น “คุณค่า” และ “มูลค่า” ของวัฒนธรรมที่แสดงออกให้เห็นได้ตั้งแต่มีคำว่า “วัฒนธรรม” อยู่ในกระทรวงหนึ่งเมื่อปี 2511

ผมนึกถึงเรื่องนี้ขึ้นมาหลังจากได้สัมผัสกับข้อมูลในบทความ “เรื่องจากปก” ของวารสารรัฐสมิแลฉบับนี้ แม้ว่า พล.ต.สัมพันธ์ แจ็งเจนเวทย์ จะแคะค้นข้อมูลมาจากกองทัพ และ อ.พุทธพล มงคลวรรณ จะเอาไซมาจาก “หอจดหมายเหตุแห่งชาติ” แต่ทั้งสองท่านก็ให้ข้อมูลตอนหนึ่งตรงกันว่า ขณะที่ญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกนั้น ไทยเรา

“ไม่พร้อม” หรือ “เตรียมตัวไม่ทัน” สำหรับศึก สะท้านโลกครั้งนี้เลย กองทหารที่พัฒนาเป็น ค่ายอิงคยุทธบริหารวันนี้ ก่อตั้งขึ้นก่อนการเผชิญ หน้าไม่เท่าไร

ตอนนั้นการเมืองที่กรุงเทพฯ กำลัง วุ่นวาย จอมพลแปลก พิบูลสงคราม กับปรีดี พนมยงค์ ที่เคยเป็นมิตรร่วมรบต้องหันมาเผชิญหน้ากัน Paul Handley ในหนังสือต้องห้ามอื้อฉาวบอกว่า หลังจอมพลแปลกเปิดทางให้แก่ญี่ปุ่น ก็ได้ปลดปรีดี ออกจากคณะรัฐมนตรีและแต่งตั้งเป็นคณะผู้สำเร็จ ราชการที่ไม่มีอำนาจ แต่เนื่องจากยังมีผู้เห็นด้วย กับปรีดีอยู่ ปรีดีจึงใช้ตำแหน่งนี้เคลื่อนไหวใต้ดิน ในนามเสรีไทย ต่อต้านญี่ปุ่นและจอมพลแปลก

ในบริบทการเมืองของชนชั้นนำเช่นนี้เองที่ บัณฑิตาต้องสูญเสียทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ยุวชน พลเรือนไปเกือบ 50 คน (ตัวเลขยังไม่ลงรอยทั้งที่ อนุสาวรีย์วีรไทย ข้อมูล พล.ต.สัมพันธ์ แจ่มเจนเวย์ และเอกสารหอจดหมายเหตุฯ)

ในบริบทการเมืองเช่นนี้เองที่ยุวชนทหารจาก โรงเรียนเบญจมราชูทิศใช้ “สับมือ” สู้กับดาบซามูไร และไม่ตะบอง

ขณะที่ญี่ปุ่นส่งสายลับมาหาข้อมูลที่บัณฑิตา นี้ ก่อนหน้าการยกพลขึ้นบกเป็นเวลานาน เช่นเดียวกับ อังกฤษที่เตรียมการตั้งรับญี่ปุ่นมาหลายปี ทั้งนี้ก็ เพราะดังที่ อ.พุทธพล มงคลวรวรรณ นักวิชาการ ประวัติศาสตร์ ม.อ.บัณฑิตา ระบุว่าญี่ปุ่นได้แผ่ขยาย อำนาจอันเกรียงไกรของตนมาตั้งแต่ปลายคริสต์ ศตวรรษที่ 19 แล้ว โดยเฉพาะในจีนและเอเชีย ตะวันออก

จึงน่าจะมั่นใจว่า ถ้าหากการเมืองของชนชั้นนำ ในขณะนั้นไม่แตกออกเป็น 2 - 3 ฝ่าย เราจะมี “เวลา” และ “สติ” เตรียมตัวเพื่อลดความสูญเสียได้หรือไม่ ?

บางทีเรื่อง นี้จะเป็น “บทเรียน” สำหรับ สถานการณ์ร่วมสมัยของไทยได้ดีทีเดียว!! (๕)